

Raport anual 2012

Centrul pentru Jurnalism Independent

Misiunea Centrului pentru Jurnalism Independent (CJI), organizație neguvernamentală (ONG), este de a facilita dezvoltarea unei societăți informaționale prin consolidarea unei prese libere și viabile, inclusiv new media, prin intermediul proiectelor ce oferă educație în domeniul jurnalismului și relații cu publicul, campanii de media advocacy, cercetare, media literacy și produse jurnalistice nonprofit

CUPRINS

CAMPANII DE PROMOVARE A PRESEI LIBERE	4
INSTRUIRE	6
PUBLICAȚII ȘI CERCETARE. MONITORIZAREA MASS-MEDIA	18
POLITICI ȘI LEGISLAȚIE MASS-MEDIA	20
CLUBUL DE PRESĂ DIN CHIȘINĂU	27
CENTRUL DE RESURSE	28
PRIORITĂȚI PENTRU ANUL 2013	29
AFILIERI INTERNAȚIONALE	30
ADUNAREA FONDATORILOR CJI/ SENATUL CJI	31
ECHIPA CJI	32
RAPORT FINANCIAR	33
ANEXĂ. CALENDARUL EVENIMENTELOR CJI 2012	36

Campanii de promovare a presei libere

Campania „Zilele libertății presei”, mai 2012

Organizatori:

Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI), Asociația Presei Independente (API), Centrul de Investigații Jurnalistice (CIJ), Comitetul pentru Libertatea Presei (CLP), Centrul Tinerului Jurnalist din Moldova (CTJM)

Parteneri: Centrul „Acces-Info”, Asociația Presei Electronice (APEL)

Campania „Zilele libertății presei” (ZLP), ediția 2012, a fost lansată la 3 mai, în cadrul unei conferințe de presă desfășurată în Scuarul Europei, Grădina Publică „Ștefan cel Mare”. Tradițional, organizatorii au difuzat Memoriul privind libertatea presei în R. Moldova, în perioada 3 mai 2011 – 3 mai 2012, însoțit de agenda activităților planificate cu această ocazie.

Autorii memoriului notează că situația presei în Republica Moldova a cunoscut anumite schimbări în bine pe parcursul ultimilor doi ani, fapt remarcat atât de clasamentele internaționale ale libertății presei, care plasează țara noastră cu câteva poziții mai sus față de anii trecuți, cât și de studiile locale, care au în vizor activitatea mass-media naționale. Totuși lucrurile nu stau atât de bine încât să avem o presă cu adevărat liberă, în serviciul cetățeanului, au mai afirmat semnatarii memoriului: „Libertatea economică și independența financiară sunt elemente esențiale pentru ca un jurnalist și o redacție să-și poată croi o politică editorială centrată pe problemele omului, și nu pe interesele anumitor grupuri de care depinde. Transparența proprietății în mass-media este o altă problemă ce așteaptă să fie scoasă la lumină”, a declarat Liliana Vițu-Eșanu, directoare de dezvoltare strategică (CJI). În același context, Ion Bunduchi, directorul Asociației Presei Electronice (APEL), a menționat că „mai e mult până ajungem să

avem o presă liberă, iar pentru asta avem nevoie, în primul rând, de legi bune, manageri competenți și jurnaliști profesioniști”. Cornelia Cozonac, directoarea Centrului de Investigații Jurnalistice, a declarat că „cele câteva poziții obținute în clasamentele internaționale trebuie menținute, iar aceasta e posibil numai prin eforturile comune ale jurnaliștilor. Astăzi jurnaliștii mai întâmpină dificultăți în obținerea unor informații de interes public, mai ales când e vorba de utilizarea banilor publici”. De asemenea, ziua de 3 mai este o ocazie de a ne aminti despre ceea ce înseamnă muncă de jurnalist și riscurile acesteia: „În 2011, și-au pierdut viața 64 de jurnaliști, iar până la 1 mai 2012 – alți 12”, a precizat Petru Macovei, directorul Asociației Presei Independente (API).

Memoriul privind libertatea presei în R. Moldova, în perioada 3 mai 2011 – 3 mai 2012, poate fi găsit pe pagina web a CJI la următoarea adresă: <http://www.ijc.md/Publicatii/Final%20Memoriu.pdf>.

Pentru varianta engleză, accesați: http://www.ijc.md/eng/index.php?option=com_content&ask=view&id=428&Itemid=1.

Tot în contextul campaniei „Zilelor libertății presei”, CJI a organizat, la 10 mai, o masă rotundă cu genericul „Modificarea Codului electoral din perspectiva reglementării mass-media în campania electorală”. La eveniment au fost prezentate expertizele proiectului de modificare a Codului electoral realizate de experții naționali.

De asemenea, în această perioadă, CJI a organizat mai multe programe de instruire pentru jurnaliștii din regiunea UTA Gagauz-Yeri.

Campania „Zilele libertății presei” din anul 2012 a mai inclus și alte activități: expoziția de fotografii „Viața de jurnalist...”, expoziția de materiale de presă despre drepturile copiilor,

Campania „Zilele libertății presei”, mai 2012

prezentarea studiului „Percepția plagiatului în mediul jurnalistic”, offline-uri cu jurnaliști etc. Agenda completă a campaniei ZLP 2012, în

limba română, poate fi accesată la următoarea adresă: http://www.ijc.md/Publicatii/Agenda_finala_ZLP_2012_finala.pdf .

Instruire

Școala de Studii Avansate în Jurnalism

Parteneri: Școala de Jurnalism a Universității din Missouri, Centrul de Formare Profesională a Jurnaliștilor din Paris

Finanțare: organizația FREE PRESS UNLIMITED (Olanda), Ambasada Finlandei la București, Fundația SOROS-Moldova

Școala de Studii Avansate în Jurnalism (ȘSAJ) a lansat la 18 iunie 2012 a șasea promoție de absolvenți. Ceremonia a avut loc la Rezina. La eveniment au participat studenți, instructori și reprezentanți ai presei locale. Noua promoție a numărat 11 tineri jurnaliști. Timp de zece luni, aceștia au căpătat deprinderi practice de lucru în regim de redacție. Au învățat cum se scrie o știre, să facă fotografii, să realizeze materiale pentru radio și televiziune, să scrie articole pe teme politice, economice și sociale, precum și să facă anchete reportericești. Toate aceste materii au fost predate de profesioniști din mass-media din Republica Moldova și de peste hotare.

În perioada iulie – august 2012, Școala de Studii Avansate în Jurnalism a organizat o serie de cursuri practice de instruire. Cursurile au fost cu plată și au fost destinate publicului larg. „Dicție și tehnici ale vorbirii” a fost primul curs în acest sens. Acesta a fost ținut de Aurelian Ciocan, absolvent al Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică „Ion Luca Caragiale” din București, secția Actorie. Studiile au fost completate prin frecventarea „Cursurilor de vorbire” ale profesoarei Ileana Cârstea Simion.

Cel de al doilea atelier de instruire a fost intitulat „Editarea video” și a fost ținut de Dumitru Marian, producător la ALTFilm. Participanții la training au învățat cum să folosească echipamentul video și cum să editeze și să adapteze o bucată video pentru televiziune. Mai târziu, în decembrie, ȘSAJ a organizat cel de al treilea modul de instruire intitulat „Abilități de

predare”. Abi Daruvalla, trainer din Olanda, a familiarizat instructorii Școlii cu noi metode de predare a cursurilor la școală.

Admiterea la ȘSAJ, pentru anul de studii 2012-2013, a avut loc în trei etape. În timpul campaniei au fost difuzate spoturi radio și TV la instituțiile media din țară. Tot în scopul recrutării studenților a fost organizată tradiționala Caravană a Admiterii. Astfel, administrația Școlii de Jurnalism a efectuat patru vizite de promovare a Școlii la universitățile din Bălți, Cahul, Comrat și Tiraspol.

La 3 septembrie 2012, au început cursurile. Au fost admiși la studii 18 tineri și tinere din Republica Moldova, care vor învăța, timp de zece luni, standardele și practicile jurnalismului occidental și felul în care acestea pot fi aplicate în Republica Moldova.

Ceremonia de deschidere a anului de studii a avut loc în prezența instructorilor Vasile Botnaru (Radio Europa Liberă), Liliana Barbăroșie (Radio Europa Liberă), Petru Macovei (Asociația Presei Independente), Angela Ivanesi (ziarul „Panorama”) și Dumitru Marian (producător la ALTFilm). Aceștia le-au urat studenților multă cutezanță și succese în însușirea profesiei pe care au ales-o.

În prima zi de școală, studenții au avut, de asemenea, o întâlnire cu foștii absolvenți ai școlii. Aceștia le-au împărtășit noilor colegi din experiența lor și le-au oferit sfaturi cum să depășească dificultățile care-i așteaptă pe durata studiilor, dar și la angajarea în câmpul muncii.

Programul de studii la ȘSAJ se împarte în două semestre, dintre care primul conține noțiuni de bază pentru scrierea și editarea materialelor pentru mass-media. Partea a doua este concepută pentru specializări, practica și scrierea proiectului final.

Școala de Studii Avansate în Jurnalism

Pe parcursul primelor două luni de studii, studenții au avut un curs introductiv, în cadrul căruia au avut posibilitatea să înțeleagă mai bine particularitățile specialității alese. Cursurile au demarat cu noțiuni de bază despre jurnalism – Introducere în Jurnalism (Liliana Barbăroșie, reporter Radio Europa Liberă), după care a urmat cursul de scriere a știrilor (Știrea). Instructorii (Liliana Barbăroșie, reporter Radio Europa Liberă, și Vitalie Dogaru, jurnalist la PublikaTV) i-au învățat pe studenți structura știrii, lead-ul, lucrul cu sursele și background-ul. În cadrul cursului de Fotojurnalism, instructorul Nicolae Pojoga (lector la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării a USM) și-a împărtășit experiența din lumea fotografiei, fotojurnalismului, utilizarea Photoshop-ului etc.

Cursurile de fotojurnalism ținute în anii precedenți au arătat că studenții solicită mai multe exerciții practice, traininguri de mână a tehnicii foto, precum și descinderi în diverse locuri pentru a putea face imagini și texte jurnalistice. În acest scop, în anul curent, au fost făcute modificări în programa de studii, cursul orientându-se spre aspectul practic, fără însă a neglija teoria și istoria fotojurnalismului. Studenții au mai învățat Legislația mass-media (instructori – Tatiana Puiu, avocată, și Olivia Pîrțac, juristă), Interviu (instructor – Vitalie Dogaru, jurnalist Publika TV), Știrea lungă (instructor – Alina Radu, director, „Ziarul de Gardă”), Etica (instructor – Petru Macovei, director API), Jurnalismul online (Liliana Barbăroșie, reporter, Radio Europa Liberă, Ludmila Bogheanu, coordonator academic ȘSAJ, Emil Stoianov, coordonator tehnic CJI, precum și Petru Clej, fost jurnalist la radio BBC).

Primul semestru de studii în anul 2011/2012 a fost încheiat de cursurile Jurnalism Radio (instructori – Vasile Botnaru, director Radio Europa Liberă, Liliana Barbăroșie, reporter Radio Europa Liberă, și Liliana Nicolae, radiojurnalist Radio România Actualități) și Jurnalismul TV (instructori – Artur Corghencea, director de știri ProTV, Yana Cozari, freelancer, și Dorin Scobioală, freelancer).

Școala de Studii Avansate în Jurnalism a fost lansată la 4 septembrie 2006 cu scopul de a pregăti jurnaliști pentru mass-media din Republica Moldova. Din 2006 și până în prezent, 91 de tineri ziariști au absolvit această instituție. Peste 65% dintre aceștia activează în mass-media din Republica Moldova și anume: 26 în audiovizual (ProTV, Compania Publică Teleradio Moldova, Jurnal TV, Publika TV, Radio Europa liberă, Radio Găgăuzia, TSV Tiraspol), 27 în presa scrisă și mass-media online („Ziarul de Gardă”, „Jurnal de Chișinău”, „Adevărul”, precum și edițiile lor online).

Câțiva dintre absolvenții ȘSAJ activează în ONG-uri locale și internaționale, sunt ofițeri de comunicare la diferite instituții, cum ar fi: Ministerul Apărării, Ministerul Educației și UNICEF. Adicional, o parte din absolvenții ȘSAJ fac studii de masterat și doctorat în Germania, România, Polonia și Republica Cehă. În majoritatea cazurilor acestea sunt în domeniul comunicării și mass-media.

Mai multe detalii despre școală puteți găsi pe pagina electronică: www.scoaladejurnalism.md și pe pagina de Facebook a școlii.

Proiectul “Fortificarea competențelor profesionale ale mass-media transnistrene de a mediatiza subiecte social-economice”

Finanțare: Ambasada SUA în Republica Moldova

Perioada de implementare: septembrie 2011 – iunie 2012

Scopul acestui proiect a fost de a consolida relațiile de colaborare dintre mass-media și jurnaliștii de pe ambele maluri ale Nistrului.

În 2011, în cadrul acestui proiect au fost organizate următoarele activități:

- Program de stagii;
- Scrierea materialelor comune de echipe mixte de jurnaliști.

Ținând cont că proiectul similar implementat în perioada 2010-2011 a dat rezultate, CJI a decis să continue aceleași activități pentru alți beneficiari și în perioada 2011-2012.

Program de stagii

Doi stagiați transnistreni au început programul de stagii în luna noiembrie 2011, aceștia fiind urmași de alți opt stagiați în perioada decembrie 2011 – februarie 2012. Timp de una – două săptămâni, stagiații s-au aflat în cadrul uneia din următoarele instituții mass-media: posturile de televiziune „TV7” și Publika TV (Chișinău), portalul informațional www.eneews.md (Chișinău), publicațiile periodice „Panorama” și „Business Class” (Chișinău).

Victoria Nagornaia, reporter al publicației periodice „Karavan” din Tiraspol, a menționat că stagiul petrecut în cadrul redacției revistei „Business Class” a fost pentru ea o șansă să fure din „secretele meseriei” de la jurnaliști cu experiență. „Stagiul mi-a dat posibilitatea să sesizez specificul materialelor jurnalistice pregătite pentru o revistă, să învăț în cele mai mici detalii tehnicile de realizare a unui interviu, de la alegerea eroului, etapa de documentare până la redactarea și publicarea interviului.

Un alt beneficiar al programului de stagii, Anastasia Osadceaia, studentă la Jurnalism

(Tiraspol), a spus că experiența acumulată pe parcursul celor 2 săptămâni de stagiul la Publika TV este una foarte utilă și interesantă. „Am avut posibilitatea să fac parte și eu din echipa de producție a știrilor, să merg la filmări, să particip și eu la procesul de editare video a știrilor”.

Mai multe detalii despre programul de stagii puteți găsi pe pagina CJI la următoarea adresă: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=680.

Scrierea unor materiale comune de echipe mixte de jurnaliști

După încheierea programului de stagii, CJI a anunțat concurs pentru selectarea a zece echipe mixte de jurnaliști reprezentând instituții media de pe ambele maluri ale Nistrului, care să scrie materiale comune pe teme social-economice, în cadrul componentei „Scrierea materialelor comune”. Astfel, în perioada martie – mai 2012, douăzeci de jurnaliști din mai multe regiuni ale Moldovei (Chișinău, Comrat, Tiraspol, Bender, Râbnița, Dubăsari) au pregătit nouăsprezece materiale comune care au fost publicate în diverse instituții mass-media din țară, inclusiv din UTA Gagauz-Yeri și regiunea transnistreană. Jurnaliștii au fost interesați să abordeze în special subiecte din domeniul social-economic: problema câinilor vagabonzi, nivelul de trai al oamenilor de pe ambele maluri ale Nistrului, problemele absolvenților unor instituții rezidențiale și orfelinatelor. Pentru cei interesați, materialele realizate sunt disponibile la următoarea adresă:

http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=710&Itemid=1

Vorbind despre activitatea în cauză, jurnaliștii începători au menționat că pentru ei această oportunitate reprezintă un prim pas în cariera jurnalistică, iar ziariștii cu experiență au posibilitatea să le împărtășească colegilor mai tineri secretele meseriei.

Proiectul “Reflectarea conflictului în mass-media”

Finanțare: Ambasada Britanică la Chișinău

Perioada de implementare: noiembrie 2011 – februarie 2012

Proiectul și-a propus să îmbunătățească modalitatea de mediatizare a conflictului în mass-media prin elaborarea programelor de studii în acest domeniu.

În perioada 2011 – 2012, în cadrul acestui proiect au avut loc câteva activități:

- Campanie de advocacy;
- Programe de instruire.

Campania de advocacy a început în decembrie 2011 și a inclus mai multe întâlniri cu reprezentanți a cinci instituții de învățământ superior (Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Liberă Internațională, Universitatea de Studii Europene, Universitatea Slavonă, Școala Antropologică Superioară). În timpul acestor întâlniri, s-a discutat despre importanța predării obiectului „Conflictologia” studenților de la facultățile de jurnalism. De asemenea, reprezentanții instituțiilor de învățământ au fost informați despre activitățile acestui proiect.

Programe de instruire

În cadrul proiectului respectiv, CJI a organizat două programe de instruire la care au participat 11 lectori universitari, reprezentanții facultăților de jurnalism de la Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Liberă Internațională, Universitatea Slavonă, Universitatea de Studii Europene, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Școala Antropologică Superioară și reprezentanți ai mass-media din Comrat și Tiraspol.

Primul program a fost organizat în perioada 19–21 ianuarie 2012. Participanții au fost instruiți de trainerii Alexander și Nina Iskandaryan, reprezentanți ai Institutului din Caucaz (Armenia), care au oferit lectorilor informații

complexe și utile despre conceptul și tipologia conflictelor, conflictele politice și etno-politice: diferențe și similitudini, entitățile politice și factorii care determină declanșarea conflictelor, reflectarea conflictelor în mass-media, rolul jurnalistului în aplanarea conflictelor.

Participanții au menționat că programul a fost util și interesant deoarece le-a dat posibilitatea să preia noi tehnici interactive de predare ce pot fi utilizate în domeniul academic și să facă schimb de experiență atât cu colegii lor din Armenia, cât și cu colegii de breaslă din R. Moldova.

După acest prim training, participanții au format șase grupuri și au lucrat la elaborarea câtorva modele de programe de studii, pentru durate variate (cursuri universitare, programe de scurtă durată), ghidați și ajutați de trainerii prin intermediul consultațiilor online.

Programele de studii elaborate au fost analizate în cadrul celui de-al doilea seminar organizat de CJI, în perioada 24–25 februarie 2012. Ulterior, la 23 martie, CJI a lansat patru programe de studii privind „*Reflectarea conflictului în mass-media*” pentru lectorii și studenții de la facultățile de jurnalism de la Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Liberă Internațională, Universitatea de Studii Europene, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți și Școala Antropologică Superioară. Noile programe de studii includ patru componente esențiale care vor ajuta studenții să înțeleagă cum să scrie despre conflictele etno-politice: teoria și tipologia conflictelor etno-politice, psihologia conflictelor, conflictele locale (conflictul transnistrean) și rolul jurnalistului în mediatizarea conflictelor. Participanții au menționat că proiectul a fost unul de succes datorită rezultatului vizibil pe care aceștia l-au obținut în final – un curriculum pe care lectorii îl vor putea utiliza în activitatea lor.

Proiectul “Dezvoltarea capacităților mass-media din Republica Moldova, inclusiv din UTA Gagauz-Yeri”

Finanțare: *Civil Rights Defenders (Suedia)*

Perioada de implementare: *ianuarie 2012 – septembrie 2012*

Fiind o continuare a proiectelor anterioare, proiectul și-a propus să consolideze piața mediatică din Republica Moldova prin diverse programe de instruire destinate jurnaliștilor și managerilor de presă.

În cadrul acestui proiect, s-au desfășurat următoarele activități:

- un studiu național de audiență a mass-media;
- un program de mentorat pentru trei posturi de televiziune din UTA Gagauz-Yeri (UTAG);
- două programe de instruire pentru jurnaliști din întreaga țară, inclusiv din UTA Gagauz-Yeri (UTAG);
- lansarea unui ghid de bune practici pentru presa online.

Studiu de audiență

Studiul național de audiență, realizat în perioada 6 martie – 2 aprilie 2012, a fost lansat pe data de 24 aprilie. Acesta a inclus date privind audiența canalelor TV, a posturilor de radio și a publicațiilor din Republica Moldova, la nivelul localităților urbane și rurale. Cercetarea include date privind audiența posturilor TV, a posturilor de radio și a publicațiilor din Republica Moldova, la nivelul localităților urbane și rurale.

Eșantionul urban are un volum de 1.130 de persoane, cu o eroare maximă de eșantionare de $\pm 2.9\%$, iar eșantionul rural are un volum de 609 persoane, cu o eroare maximă de eșantionare de $\pm 4.0\%$. Eșantionul național de 1739 de persoane are o marjă maximă de eșantionare de $\pm 2.6\%$.

Studiul de audiență a fost efectuat pe baza metodei rememorării audienței din ziua precedentă (*Day After Recall*), metodă utilizată de cele mai multe sisteme de măsurare

existente pe plan internațional.

Studiul a fost realizat de Institutul de Marketing și Sondaje IMAS-INC Chișinău, la comanda CJI și poate fi găsit pe pagina web a CJI, la rubrica *Cercetare și publicații*: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=323&Itemid=117.

Program de mentorat pentru trei posturi de televiziune din UTA Gagauz-Yeri (UTAG)

Începând cu luna martie, CJI a reluat programul de mentorat (demarat în 2011) pentru instituțiile media din regiunea UTA Gagauz-Yeri (UTAG). În 2012, beneficiarii programului au fost trei posturi de televiziune din UTA Gagauz-Yeri: Compania Publică Teleradio-Găgăuzia (GRT), Eni Ay TV, TV 2 Comrat. Fiecare post TV a beneficiat de opt zile/sesiuni de instruire și consultanță. Instruirea a fost una practică, propunându-și să contribuie la îmbunătățirea conținutului media oferit telespectatorilor de aceste posturi. Participanții la program au fost asistați de Dumitru Marian (producător la ALTFilm), Dorin Scobioală (expert media) și Oleg Mostovei (cameraman). Pentru fiecare post tv, experții au elaborat un plan individual de instruire. Reporterii au învățat principiile jurnalismului de calitate, editorii video și-au îmbunătățit cunoștințele despre procesul de editare a imaginii, iar cameramanii au însușit și revizuit regulile de filmare. Directorii, de asemenea, au beneficiat de consultanță privind aspectul de management și administrare a instituției.

CJI planifică să continue programele de instruire pentru mass-media din această regiune și în cadrul altor proiecte.

Programe de instruire pentru jurnaliști din întreaga țară, inclusiv din UTA Gagauz-Yeri

Lansarea studiului de audiență a fost urmată de

Proiectul “Dezvoltarea capacităților mass-media din Republica Moldova, inclusiv din UTA Gagauz-Yeri”

un program de instruire destinat managerilor/directorilor de instituții media și celor care lucrează cu date despre audiența mass-media. Programul a avut loc în perioada 31 mai – 2 iunie și a adunat 15 manageri de presă și jurnaliști din presa națională și locală. Timp de trei zile, expertul Doru Petruți, director al Institutului de Marketing și Sondaje IMAS-INC Chișinău, a prezentat metodologii de cercetare sociologică și modalități privind interpretarea datelor din sondaje și studii de audiență. Participanții au fost inițiați în cercetarea sociologică și tipurile de cercetări media, etapele unui proiect de cercetare și analiza greșelilor frecvente privind prezentarea datelor de audiență în mass-media.

De asemenea, în cadrul acestui program de instruire, Doru Petruți a analizat studiul național de audiență a presei scrise și audiovizuale, realizat în martie 2012 de IMAS-INC Chișinău la comanda CJI, explicând participanților specificul metodei de cercetare *Day after recall*.

Participanții au menționat că acest program de instruire a fost extrem de util pentru ei, întrucât audiența mass-media e un subiect puțin discutat.

La 19 – 21 iulie, CJI a organizat un alt program de instruire. Intitulat „Norme etice: drepturi și responsabilități”, acesta a reunit 21 de jurnaliști din Chișinău, Bălți, Comrat, Bender, Ialoveni și Leova. Ghidați de trainerii Liliana Vițu-Eșanu (CJI) și Petru Macovei (Asociația Presei Independente), participanții și-au consolidat cunoștințele în ceea ce privește autoreglementarea în presă, principiile generale din Codul deontologic, conflictul de interese, prezumția nevinovăției, publicitatea mascată etc.

De ce e importantă etica jurnalistică și cum sunt aplicate principiile deontologice în redacțiile profesionale? Interesul public versus interesul publicului – cui dăm preferință în materialele de presă? Cum pot fi relatate subiectele controversate într-un mod profesionist, fără abateri de la normele etice? Acestea au fost alte subiecte la care participanții au încercat să găsească răspuns împreună cu trainerii.

Deși etica mass-media pare a fi un subiect cunoscut multor jurnaliști, rapoartele de monitorizare, dar și plângerile examinate de Consiliul de Presă arată că mai sunt încă probleme la acest capitol. Participanții au menționat că programul a fost foarte util, apreciind caracterul practic al training-ului.

Lansarea ghidului de bune practici pentru presa online

CJI a publicat, în septembrie, ediția a doua, actualizată, a Ghidului de bune practici pentru presa online. Recomandările incluse în ghid au fost propuse de jurnaliști din 12 țări care au analizat bunele practici din diferite părți ale lumii și le-au adaptat realităților din regiune, ediția curentă fiind actualizată de Petru Macovei. Potrivit autorilor, ghidul oferă jurnaliștilor instrumentele necesare pentru soluționarea dilemelor etice care apar într-un proces jurnalistic onest, destinat informării corecte a publicului. Ghidul de bune practici pentru presa online este disponibil la biblioteca CJI. De asemenea, ghidul poate fi găsit și în varianta online la următoarele adrese: http://www.ijc.md/Publicatii/resurse/ghid_de_bune_practici/ghid_prac_rom_2012_final.pdf (versiunea în limba română). http://www.ijc.md/Publicatii/resurse/ghid_de_bune_practici/ghid_prac_rus_2012_final.pdf (versiunea în limba rusă).

Proiectul “Îmbunătățirea capacităților mass-media din Moldova, inclusiv din regiunea transnistreană, prin promovarea participării civice”

Parteneri: Centrul Media de la Tiraspol și Stels Terra

Finanțare: Programul „Susținerea măsurilor de promovare a încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)

Perioada de implementare: iulie 2012 – iulie 2013

Proiectul își propune să fortifice capacitatea mass-media din Moldova, inclusiv din regiunea transnistreană, prin promovarea colaborării dintre jurnaliștii și tinerii bloggeri de pe ambele maluri ale Nistrului.

Pe parcursul anului 2012, CJI a desfășurat următoarele activități în cadrul acestui proiect:

- studiu de necesități ale mass-media din regiunea transnistreană;
- programe de instruire în multimedia pentru jurnaliști;
- programe de instruire în blogging.

Studiu de necesități ale mass-media din regiunea transnistreană

CJI a angajat trei experți (Petko Georgiev – Bulgaria, Ruslan Mihalevschi – Bălți și Natalia Scurtul – Tiraspol) care au lucrat la un studiu de necesități ale mass-media din regiunea transnistreană în perioada septembrie 2012 – februarie 2013. Studiul va evalua situația actuală a mass-media transnistrene, va conține o radiografie a problemelor cu care se confruntă jurnaliștii din regiune și va veni cu recomandări pentru îmbunătățirea calității produselor media.

În perioada 12–16 noiembrie 2012, expertul străin Petko Georgiev (Bulgaria) a avut o vizită de studiu la Chișinău, unde s-a întâlnit cu mai mulți experți media, jurnaliști și reprezentanți ai societății civile. În paralel, la Tiraspol, Ruslan Mihalevschi (Bălți) și Natalia Scurtul

(Tiraspol) au intervievat 17 jurnaliști, editori și redactori-șefi, reprezentanți ai societății civile, pentru a evalua nivelul de dezvoltare a mass-media, dar și pentru a identifica necesitățile lor în materie de instruire și asistență tehnică. În baza informațiilor obținute, experții urmează să lucreze la un studiu final, care va fi tradus în limbile rusă și engleză și lansat în primăvara anului 2013.

Programe de instruire în multimedia

În perioada 16–18 noiembrie 2012, CJI a organizat primul program de instruire în multimedia intitulat *Jurnalismul online – practici și tendințe*, pentru un grup de 20 de jurnaliști din Republica Moldova (Chișinău, Ialoveni, Comrat, Bălți), inclusiv regiunea transnistreană (Tighina, Tiraspol, Dubăsari). Regulile generale ale jurnalismului online, cum să combinăm sunetul cu fotografiile și textul, cum să scriem cele mai interesante titluri pentru sursele web – au fost unele dintre cele mai populare subiecte abordate în cadrul training-ului. Ghidați de trainerii Liliana Barbăroșie (Radio Europa Liberă) și Ludmila Bogheanu (Școala de Studii Avansate în Jurnalism), cei 20 de jurnaliști au exersat scrierea titlurilor și subtitlurilor pentru mass-media online, au învățat cum să scrie texte care să nu plictisească cititorul și au analizat design-ul site-urilor unde activează. În context, participanții au menționat că această analiză a servit drept o sursă de idei pentru îmbunătățirea anumitor rubrici, plasarea lor în locuri mai avantajate pe site. De asemenea, participanții la instruire au menționat că seminarul a fost unul extrem de util și important pentru activitatea lor profesională deoarece, prin intermediul exercițiilor și sfaturilor practice, jurnaliștii au însușit diferențele dintre mass-media online și print, tipurile de lead-uri în online, regulile de creare a unui slide-show.

Proiectul “Îmbunătățirea capacităților mass-media din Moldova, inclusiv din regiunea transnistreană, prin promovarea participării civice”

În luna februarie 2013, același grup de jurnaliști a participat la al doilea program de instruire în multimedia, urmând ca aceștia să formeze zece echipe mixte de jurnaliști, care reprezintă instituții media de pe ambele maluri ale Nistrului și care vor scrie materiale comune multimedia, abordând diverse subiecte sociale.

Programe de instruire în blogging

În perioada septembrie – decembrie 2012, CJI a organizat un program complex de instruire în blogging intitulat „*Blogurile – instrument de promovare a participării civice*”, la care au participat 64 de elevi și profesori din 11 școli transnistrene:

1. Mălăiești și Sucleia, 15–16 septembrie 2012;
2. Bender și Târnăuca, 29–30 septembrie 2012;
3. Parcani și Râbnița, 27–28 octombrie 2012;
4. Lunga și Dubăsari, 17–18 noiembrie 2012;
5. Gâsca, Hrustovoi și Râbnița, 15–16 decembrie 2012.

Prima etapă de instruire s-a încheiat cu rezultate vizibile atât pentru elevi, cât și pentru profesorii lor, 11 bloguri școlare fiind create și lansate de înșiși participanții la cursuri. Prin intermediul blogurilor școlare nou create, elevii îi vor putea informa pe membrii comunității locale și pe colegii lor despre evenimentele care au loc în școală, dar și în localitate:

www.smmalaiesti.wordpress.com
www.sschools.wordpress.com
www.ouryouth6.wordpress.com
www.benderyshkola20.wordpress.com
www.hrustovayashkola.wordpress.com
www.rybgimnazia.wordpress.com
www.parcany1.wordpress.com
www.lungaschool7.wordpress.com
www.school2best.wordpress.com
www.schoolternovka.wordpress.com
www.schoolife15.wordpress.com

Prin intermediul acestor programe de instruire, participanții au avut posibilitatea să comunice, să facă schimb de experiență și opinii despre utilitatea unui blog școlar, care să promoveze imaginea instituției în care învață, și despre succesele elevilor. Lucrul în grup la elaborarea schițelor blogurilor, selectarea rubricilor, paginilor tematice, simbolurilor și denumirilor site-urilor s-a dovedit a fi unul foarte util și interactiv deoarece a contribuit la dezvoltarea spiritului de echipă.

Proiectul “Reforma climatului investițional în Republica Moldova”

Finanțare: *Corporația Financiară Internațională în Moldova*

Perioada de implementare: *iunie – decembrie 2012*

Cu o durată de șase luni, proiectul și-a propus să ajute jurnaliștii să înțeleagă mai bine anumite procese economice, astfel încât știrile cu caracter economic să fie realizate cât mai profesionist. CJI a constituit un grup de 20 de jurnaliști, reprezentanți ai presei naționale și locale, care au participat la un curs complex de instruire în domeniul jurnalismului economic. Cursul a fost format din șase programe de instruire, organizate lunar.

Proiectul a fost lansat la 15 iunie cu un program de instruire, axat pe mediul de afaceri, climat investițional și reforma regulatorie. Programul a fost moderat de Elizaveta Golicova, redactor-șef, Kommersant online (Rusia), asistată de expertul local Vitalie Condrațchi. Agenda a inclus mai multe subiecte, iar printre aspectele intens discutate de expertă și participanți se numără următoarele: avem sau nu jurnalism de afaceri în Republica Moldova? Care sunt elementele cheie ale acestui tip de jurnalism? Ce înseamnă reformă regulatorie și climat investițional? Ce este ratingul Doing Business?

La deschidere, au fost prezenți viceprim-ministrul Valeriu Lazăr, ministru al Economiei, care a răspuns la întrebările jurnaliștilor, Ambasadoarea Suediei la Chișinău, doamna Ingrid Tersman, și șeful Oficiului Corporației Financiare Internaționale în Moldova, Eugen Osmochescu.

Al doilea program de instruire a fost organizat la 20–21 iulie. În calitate de traineri, au fost invitați Dan Popa (senior editor pe economie, Hotnews.ro) și Ludmila Andronic, care au vorbit despre politica industrială, investițiile

străine și paradigma economică a Republicii Moldova.

Pe parcursul instruirii, Dan Popa a făcut mai multe analize comparative ale unor sectoare și politici industriale din România și Republica Moldova, insistând pe asemănările dintre cele două economii. După ilustrarea avantajelor și dezavantajelor aderării României la Uniunea Europeană (UE), expertul a venit cu mai multe recomandări aplicabile politicilor industriale din R. Moldova pentru ca aderarea acesteia la UE să fie un succes.

La eveniment au fost prezenți Sergiu Ciobanu, viceministru al Economiei, și Ion Lupan, șef de direcție la aceeași instituție. Cei doi demnitari s-au referit la politicile și activitățile ministerului, iar apoi au răspuns la o serie de întrebări ale jurnaliștilor.

La 14–15 septembrie, s-a desfășurat următorul program de instruire din cadrul acestui proiect, intitulat „Statistica în presă pe înțelesul tuturor”. Timp de două zile, expertul Radu Soviani, realizator, editor și prezentator la The Money Channel din România, asistat de trainerul local Alexandru Takii, a explicat participanților cum are loc procesul de documentare, utilizare și interpretare corectă a datelor statistice. Astfel, jurnaliștii au obținut mai multe informații despre indicatorii care semnalizează ciclul economic (Leading Economic Indicators), despre cele mai frecvente erori în interpretarea unor indicatori, analizând, de asemenea, situația economică a Republicii Moldova conform datelor statistice.

Următorul program, organizat la 28–29 septembrie, și-a propus să consolideze cunoștințele jurnaliștilor în domeniul metrologiei și standardizării. Astfel, timp de două zile, participanții au aflat mai multe despre infrastructura calității și beneficiile acesteia pentru economia unei țări, au învățat ce înseamnă MSTQ (Metrology, Standards,

Proiectul “Reforma climatului investițional în Republica Moldova”

Testing and Quality) și trecerea la standarde europene în diverse domenii de activitate. Pe parcursul instruirii, expertul Dan Popa a povestit și despre experiența României în implementarea MSTQ-ului, impactul adoptării standardelor de calitate, oferind recomandări pentru Republica Moldova. La solicitarea jurnaliștilor, a fost invitat Vitalie Dragancea, director general al Institutului Național de Standardizare și Metrologie, și Dorin Drăguțan, guvernatorul Băncii Naționale, care au răspuns la întrebările jurnaliștilor.

La 28 – 29 octombrie, jurnaliștii au fost instruiți în domeniul protecției concurenței. Claudia Pîrvoiu, jurnalistă și expertă pe probleme economice din România, le-a vorbit participanților despre protecția concurenței într-o economie de piață funcțională, despre diverse practici anticoncurențiale, ajutorul de stat și politica de clemență, prin multiple exemple și studii de caz.

În timpul discuțiilor, experta Claudia Pîrvoiu a constatat că în presa din Republica Moldova există foarte puține materiale care să reflecte această tematică: „La o simplă căutare pe google, descoperi că nu prea găsești articole despre concurență, doar materiale superficiale care nu tratează adevăratele probleme ce țin de acest domeniu. Iată de ce este foarte

necesară o mediatizare cât mai largă și cât mai bine documentată a concurenței loiale și a beneficiilor acesteia”, a mai adăugat Pîrvoiu. La început de program, Octavian Calmîc, prezent la eveniment, viceministru al Economiei, a răspuns la întrebările jurnaliștilor.

Ultimul program de instruire destinat jurnaliștilor cu profil economic a fost organizat la 23 – 24 noiembrie. Timp de două zile, Ivan Poltavets, expert pe probleme economice din Ucraina, asistat de co-trainerul local Ion Preașcă, le-a vorbit participanților despre sectorul și eficiența energetică, a povestit despre pachetele energetice, precum și despre problemele acestui domeniu care ar trebui abordate mai intens de mass-media.

Ion Preașcă a făcut o prezentare a sistemului energetic al Republicii Moldova, oferind jurnaliștilor sfaturi utile despre modul în care ar trebui să lucreze cu experții pe acest segment.

În a doua zi de instruire, a fost prezent și viceprim-ministrul Valeriu Lazăr, ministru al Economiei, care a răspuns la întrebările jurnaliștilor și a oferit diplome participanților. Participanții au apreciat acest curs de instruire drept unul foarte util, care i-a ajutat să înțeleagă mai bine cum să reflecte și să abordeze subiecte economice.

Proiectul “Monitorizarea presei: studii de caz privind două evenimente importante ale anului 2012: vizita cancelarului german A. Merkel la Chișinău și seceta severă care a afectat sectorul agricol al Moldovei”

Finanțare: *Fundația Est-Europeană, din resursele acordate de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin intermediul Fundației Eurasia*

Perioada de implementare: *octombrie 2012 – ianuarie 2013*

Acest proiect și-a propus să analizeze modul în care mass-media a reflectat două din cele mai importante subiecte ale anului 2012: vizita cancelarului german A. Merkel la Chișinău și seceta severă care a afectat sectorul agricol al Moldovei.

CJI a angajat trei experți – Alina Anghel, Victor Gotișan și Valentina Basiul, care au monitorizat 23 de instituții mass-media (ziare, posturi de radio și TV, media online), inclusiv zece instituții mass-media internaționale. În baza informațiilor și cifrelor obținute, experții au elaborat două studii, care analizează modul în care mass-media a respectat principiile deontologice și ale jurnalismului de calitate în abordarea subiectelor de interes public.

La 10 decembrie 2012, CJI a organizat o conferință de presă, în cadrul căreia au fost făcute publice concluziile și recomandările experților. Potrivit acestora, jurnalismul „copy-paste” și preluarea parțială și/sau totală a materialelor de pe platformele online, preferințele jurnaliștilor pentru genurile informative și numărul mai mic de materiale analitice au făcut ca două dintre cele mai importante subiecte ale anului 2012 (vizita cancelarului german Angela Merkel și seceta) să fie abordate superficial.

CJI a desfășurat o campanie de advocacy (inclusiv conferința de lansare a studiilor și Clubul de Presă), prin intermediul căreia jurnaliștii au fost informați detaliat despre problemele depistate de experți, precum și despre recomandările făcute de aceștia pentru a îmbunătăți calitatea produselor media.

Fotografii de la diverse programe de instruire, organizate de CJI în 2012, puteți vedea pe pagina web a CJI, la următoarea adresă: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=203&Itemid=90

Departamentul Advocacy și Producție (DAP)

Proiectul “Consolidarea capacităților de advocacy ale CJI prin producerea de conținut multimedia”

Finanțare: organizația FREE PRESS UNLIMITED (Olanda)

Perioada de implementare: septembrie 2012 - august 2013

Departamentul Advocacy și Producție (DAP) și-a început activitatea în septembrie 2012. Noul departament își propune să fie în serviciul cetățenilor prin promovarea ideii de jurnalism non-profit. De asemenea, acesta va dezvolta capacitățile de producție ale CJI (audiovizuale și multimedia), necesare pentru susținerea activităților și campaniilor de advocacy ale CJI.

DAP va servi și ca laborator pentru studenții Școlii de Studii Avansate în Jurnalism (ȘSAJ), facilitându-le aplicarea cunoștințelor obținute. La sfârșitul lunii octombrie, experta Margarita Akhvlediani, directoarea Go Group Media din Georgia, s-a aflat în vizită la CJI, unde, împreună cu echipa DAP, a lucrat la schițarea strategiei, business-planului, a activităților pe termen scurt și mediu-lung, dar și la identificarea necesităților noului departament.

În noiembrie, echipa CJI a participat, timp de cinci zile, la un training de advocacy. Acesta a fost moderat de trainerul ucrainean Roman Kobets. Programul de instruire a inclus sesiuni despre politici publice, sarcini advocacy, lobby, agenda setting, instrumentele advocacy, beneficiari, grupurile țintă și părțile interesate, planificarea campaniilor de advocacy, schițarea mesajelor advocacy, colaborarea cu mass-media etc.

În luna decembrie, timp de alte cinci zile, echipa DAP a fost instruită cum să utilizeze programul de editare multimedia Adobe After Effects. Ghidați de trainerul Roman Korjov, participanții au făcut cunoștință cu elementele de bază ale programului, cu instrumentele acestuia și modul în care pot fi ele folosite. Una

dintre zile a fost dedicată prelucrării sunetului în Adobe Audition.

Primele realizări ale DAP sunt șapte reportaje și istorii umane, difuzate în cadrul Galei Premiilor ONU în domeniul Drepturilor Omului, ediția 2012. În respectivele producții sunt abordate diverse aspecte ale drepturilor omului în Moldova, precum accesul la informații, combaterea discriminării persoanelor și comunității LGBT, incluziunea școlară a copiilor de etnie romă, revenirea în familie a copiilor instituționalizați. Reportajele pot fi vizionate la adresa:
http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=771&Itemid=252

Un alt produs al departamentului este „Moldova și jurnaliștii în 2012” – un colaj video de aproximativ patru minute. Acesta prezintă retrospectiva anului prin prisma celor mai importante evenimente din țară, dar și din activitatea jurnaliștilor. Videoul a fost difuzat în cadrul Galei anuale a Clubului de Presă din Chișinău „10 jurnaliști ai anului”. Retrospectiva poate fi urmărită la adresa:
http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=eqQQQ537aHs

Publicații și cercetare. Monitorizarea mass-media

Monitorizarea mass-media din Republica Moldova, inclusiv regiunea transnistreană și UTA Gagauz-Yeri

Finanțare: *Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova în cadrul Instrumentului European pentru Democrație și Drepturile Omului*

Perioada de implementare: *mai 2010 – mai 2012*

Scopul monitorizării a fost de a depista greșelile și problemele frecvente de ordin profesional cu care se ciocnesc jurnaliștii în abordarea subiectelor de interes public. După monitorizare, experți locali au elaborat rapoarte, în baza cărora s-au pregătit programe de instruire pentru jurnaliști, reprezentanți ai instituțiilor media monitorizate.

15 instituții mass-media, inclusiv câte trei din regiunea transnistreană și UTA Gagauz-Yeri, au fost monitorizate de către CJI. Acestea sunt:

- posturi TV: Moldova 1, NIT, Prime TV, TV Gagauzia, TV Pridnestrovie, TSV;
- posturi radio: Radio Moldova, Antena C/ Prime FM, Vocea Basarabiei, Radio Gagauzia;
- ziare: „Timpul de Dimineață”, „Nezavisimaia Moldova”, „Observatorul de Nord” (Soroca), „Express/Aiin Aciik” (Ceadâr-Lunga), „Pridnestrovié”.

Criteriile de selectare a instituțiilor mass-media supuse monitorizării au fost:

- Audiență-impact (național, quasi-național, regional);
- Formă de proprietate (publică și privată);
- Limba difuzării (română și/sau rusă).

În calitate de teme/subiecte/probleme de interes public au fost selectate: situația economică, calitatea vieții, probleme sociale (șomajul și corupția), relațiile externe (aderarea la UE), situația politică din țară (soluționarea diferendului transnistrean). Subiectele de interes public au fost analizate conform unor

criterii obiective de reflectare: frecvența temelor/genul jurnalistic, protagoniști, echilibrul surselor/ pluralismul de opinie, poziția autorului, calitatea limbajului, implicarea jurnalistului în realizarea materialelor, etica jurnalistică. În baza monitorizării efectuate, în 2012, a fost lansat cel de-al șaselea raport.

Raportul a fost tradus în engleză și rusă și expedit directorilor presei scrise și audiovizuale, vizate în monitorizare (în total 15 instituții). Raportul a fost făcut public, fiind difuzat unui număr de câteva sute de adrese e-mail ale mass-media din țară. De asemenea, acesta a fost publicat pe site-ul CJI: română – http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=566&Itemid=127 engleză – <http://www.ijc.md/Publicatii/monitorizare/Report%20nr6%20ENG.pdf> rusă – http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=566&Itemid=127 .

Revista analitică „Mass-media în Moldova”

Finanțare: Free Press Unlimited (Olanda) și Misiunea OSCE în Moldova

Edițiile din iunie și decembrie ale revistei cuprind rubricile tradiționale: „*Etică și profesionalism*”, „*Litera legii*”, „*Presa ca afacere*”, „*Presa regională*”, „*Experiență*”, „*Recenzie de carte*” și o serie de subiecte actuale de interes public din domeniul mass-media. Articolele sunt semnate atât de jurnaliști cunoscuți, cât și de colegii lor mai tineri.

Ambele ediții au fost distribuite către mass-media din țară, inclusiv din regiunea transnistreană și UTA Gagauz-Yeri, precum și misiunilor diplomatice, partenerilor CJI din Republica Moldova și din exterior. Prin problemele abordate, revista „Mass-Media în Moldova” își propune să contribuie la înțelegerea proceselor ce au loc în presa autohtonă și să îmbunătățească nivelul de

respectare a principiilor și standardelor profesionale.

Versiunea electronică a revistei poate fi găsită la adresa:

în limba română:

http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=70

în limba rusă:

http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=70

în limba engleză:

http://www.ijc.md/eng/index.php?option=com_content&task=view&id=114&Itemid=37.

Publicația electronică „Moldova Media News”

În 2012, au fost realizate 10 ediții ale acestei publicații electronice, care apare în limba engleză. „Moldova Media News” conține informații despre principalele evenimente din domeniul mass-media din Republica Moldova. Buletinul a fost distribuit prin poșta electronică la peste 500 de abonați și publicat pe pagina web a CJI la adresa:

http://www.ijc.md/eng/index.php?option=com_content&task=category§ionid=4&id=24&Itemid=34.

Departamentul Politici și Legislație Mass-media (DPLM)

Departamentului Politici și Legislație Mass-media desfășoară următoarele activități:

- analiza legislației mass-media și participarea la elaborarea propunerilor de perfecționare a legislației existente;
- oferirea de consultații gratuite în toate problemele ce țin de legislația mass-media, iar în cazuri de interes public, și reprezentare în instanță;
- monitorizarea evoluțiilor din domeniul legislației mass-media prin publicarea rezultatelor în buletine legislative;
- monitorizarea cazurilor de violare a libertății de exprimare și informare;
- organizarea de conferințe, seminare și cursuri pe tematica legislației mass-media;
- conlucrarea cu alte organizații nonguvernamentale și de stat în vederea implementării legislației privind accesul la informație și libertatea de exprimare.

Proiectul „Fortificarea cadrului legislativ în domeniul mass-media în Republica Moldova”

Finanțare: *Civil Rights Defenders, Suedia*

Perioada de implementare: *ianuarie 2012 – ianuarie 2013*

Finanțare: *Media Legal Defence Initiative, Marea Britanie*

Perioada de implementare: *iulie 2012 – iunie 2013*

Scopul proiectelor:

Aceste proiecte asigură continuitatea serviciilor departamentului, contribuind la fortificarea cadrului legislativ în domeniul mass-media în Republica Moldova. Datorită acestor proiecte, DPLM oferă servicii gratuite de consultanță jurnaliștilor, reprezentanților mass-media și altor persoane interesate în domeniul legislației mass-media. De asemenea, DPLM monitorizează evoluția legislației mass-media, abuzurile împotriva jurnaliștilor și elaborează un raport anual privind situația mass-media în Republica Moldova.

Analiza și monitorizarea legislației

Buletinul legislativ

În 2004, CJI a lansat un buletin electronic,

care conține sumarul legilor și modificărilor în legile existente, informații despre jurisprudența recentă a CEDO cu privire la accesul la informație și libertatea de exprimare. Scopul acestui buletin legislativ este de a ține la curent jurnaliștii, organizațiile de presă, juriștii și alți doritori cu evoluțiile din domeniu. Acest buletin electronic este distribuit prin intermediul poștei electronice la peste 180 de abonați, în două limbi: română și rusă.

La sfârșitul anului 2012, CJI a lansat o nouă versiune a buletinului legislativ, pentru ca informația inclusă în el să fie cât mai accesibilă și ușor de utilizat. În varianta nouă a buletinului au fost incluse și proiectele de legi înregistrate ca noutăți legislative. Toate buletinele sunt arhivate în baza de date a site-ului CJI și pot fi găsite la compartimentul Departamentul juridic pe pagina-web oficială a CJI: www.ijc.md.

Asistență juridică

DPLM oferă gratuit consultație juridică pentru jurnaliști și organizații media, reprezentanți

Proiectul „Fortificarea cadrului legislativ în domeniul mass-media în Republica Moldova”

ai instituțiilor mass-media sau altor persoane care se confruntă cu probleme ce țin de legislația mass-media. Consultațiile gratuite sunt oferite prin email, telefon sau personal. Cele mai frecvente solicitări se referă la probleme în domeniul libertății de exprimare, accesul la informație, publicitate, dreptul de autor, dreptul la viață privată, statutul juridic al publicațiilor ș. a. De asemenea, în 2012, s-a acordat asistență experților și persoanelor din străinătate interesate de procesul investigării și elaborării studiilor privind legislația media și starea libertății de exprimare în R. Moldova. În anul 2012, DPLM a oferit consultanță la 40 de solicitanți, a oferit reprezentare gratuită în instanța de judecată în șase cazuri și a difuzat șapte declarații cu privire la cazurile de încălcare a drepturilor jurnaliștilor.

CJI a oferit reprezentare juridică în instanță în următoarele cazuri: Larisa Focșa contra „Ziarului de Gardă”, Străisteanu Gheorghe contra „Ziarului de Gardă”, Gheorghiu Rodica contra „Ziarului de Gardă”; ziarul „SP” (Bălți) contra Primăriei Bălți; Elita TV și ziarul „SP” (Bălți) contra Întreprinderii Municipale „GLC Bălți”.

Larisa Focșa contra „Ziarului de Gardă” (ZDG): la 21 iulie 2012, Larisa Focșa, o ex-condamnată pentru mai multe infracțiuni de escrocherie, s-a adresat în instanța de judecată împotriva săptămânalului independent ZDG solicitând dezmințirea informației publicate într-un articol de investigație din data de 24.05.2012, precum și recuperarea prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei. Articolul publicat viza mai multe persoane care au fost grațiate de președintele RM. În încheiere, judecătorul a obligat reclamanta să achite taxa de stat. Reclamanta a atacat încheierea.

Străisteanu Gheorghe v. ZDG: Reclamantul a

înaintat acțiunea împotriva ZDG cerând 600 000 de lei, prejudiciul moral pentru publicarea informației false și defăimătoare împotriva sa. De asemenea, a cerut ZDG să publice o dezmințire cu privire la un articol publicat la 28 iulie 2005 și 5 iulie 2007, la aceeași rubrică și pagină. Hotărârea a fost scoasă de pe rol de prima instanță pe motivul neprezentării reclamantului în ședința de judecată.

Instanța a considerat cererea ca întemeiată fiind admisă. Astfel, cererea a fost scoasă de pe rol.

Gheorghiu Rodica contra ZDG: la 21 iulie 2012, Rodica Gheorghiu, o ex-condamnată pentru un șir de infracțiuni de escrocherie, care, actualmente, și-a fondat un ONG destinat asistenței persoanelor cu dizabilități, a acționat ZDG în judecată, solicitând dezmințirea informației publicate într-un articol de investigație care viza grațierea dubioasă a unor persoane, printre care este și reclamanta. Ea a mai solicitat și repararea prejudiciului moral în mărime de 300 000 de lei. În încheiere, judecătorul a obligat reclamanta să achite taxa de stat. Reclamanta a atacat încheierea.

„SP Bălți” contra Primăriei Bălți: „SP Bălți”, un ziar de investigație din Bălți, a cerut Primăriei Bălți mai multe de informații, în conformitate cu Legea privind accesul la informație. Cererea a fost refuzată de Primăria Bălți, fapt pentru care ziarul a înaintat acțiune împotriva Primăriei. Actualmente, cazul se află pendinte la Curtea de Apel Bălți.

Sediul **Elita TV**, post de televiziune din Rezina, a fost vandalizat în aprilie 2012. A fost distrusă o parte din echipamentul televiziunii, iar o parte a fost furată. Poliția din Rezina a deschis un dosar penal pe marginea acestui caz, după care un suspect a fost arestat. Din cauza că resursele financiare ale televiziunii

Proiectul „Fortificarea cadrului legislativ în domeniul mass-media în Republica Moldova”

sunt limitate, CJI a oferit reprezentare gratuită în acest proces. În decembrie 2012, instanța de judecată a pronunțat o sentință de condamnare a suspectului, fiind recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor de furt și distrugere a bunurilor.

În prezent, urmează procedura civilă de recuperare a prejudiciilor.

„SP Bălți” contra Întreprinderii Municipale „GLC Bălți”: „SP” a cerut anumite informații de la Întreprinderea Municipală „GLC Bălți”. Cererea a fost refuzată. Cazul a fost admis de prima instanță de judecată. În acest moment, cauza se află pendinte la Curtea de Apel Bălți.

DPLM a organizat două programe de instruire (la 19 iulie și 8 septembrie) pe tema „Libertatea de exprimare și mass-media în R. Moldova: aspecte juridice și de procedură”. Astfel, 30 de jurnaliști din diferite regiuni ale Moldovei au fost instruiți cum să reacționeze la acuzațiile de defăimare și la cererile depuse în aceste cazuri, cum să se reprezinte în instanțele de judecată. Programele de instruire au fost moderate de expertele Olivia Pîrțac, unul din autorii Comentariului Legii cu privire la libertatea de exprimare, elaborat în anul 2011, și avocata Janeta Hanganu. Expertele au prezentat participanților aspecte teoretice și practice ale libertății de exprimare.

Prin aceste două programe de instruire CJI și-a propus să ajute jurnaliștii să-și îmbunătățească capacitățile de a reacționa adecvat în cazurile de defăimare.

Participanții au menționat că astfel de programe de instruire sunt binevenite și foarte utile.

Studiul „Impactul Legii cu privire la libertatea de exprimare”

După adoptarea în 2010 a Legii cu privire la libertatea de exprimare și elaborarea comentariului la aceeași lege, a fost necesar să se analizeze cum a evoluat instituția defăimării, cum este implementată legea respectivă, precum și ce impact a avut aceasta asupra libertății de exprimare. În acest scop, a fost elaborat studiul „Impactul Legii cu privire la libertatea de exprimare”. Studiul, pregătit de doi experți naționali, analizează impactul Legii cu privire la libertatea de exprimare și al comentariului aceleiași legi, publicat în 2011, în mediul jurnalistic, inclusiv asupra procedurii extrajudiciare de soluționare a disputelor privind libertatea de exprimare, precum și asupra practicii judiciare în cauzele de defăimare. De asemenea, studiul se mai referă și la soluționarea disputelor pe cale extrajudiciară în special prin intermediul Consiliului de Presă.

Studiul a fost lansat în variantă online și poate fi găsit în limbile română, engleză și rusă pe pagina web a CJI, la rubrica Cercetare și publicații, secția studii.
http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=591&Itemid=133

Raportul asupra situației presei în Republica Moldova în anul 2012

Raportul anual privind situația presei din Republica Moldova în 2012 este structurat în cinci capitole și cuprinde informații din domeniile audiovizualului public și privat, al presei scrise și online, precum și o analiză a situației presei din regiunea transnistreană. De asemenea, raportul conține concluzii privind situația mass-media în 2012, precum și un șir de prognoze pentru 2013, făcute de jurnaliști și de reprezentanți ai societății civile.

Proiectul „Fortificarea cadrului legislativ în domeniul mass-media în Republica Moldova”

Raportul este disponibil în limbile română, engleză și rusă pe pagina CJI:
<http://www.ijc.md/Publicatii/mlu/Raport%20asupra%20situatiei%20presei%20in%20Republica%20Moldova%20in%202012.pdf> .
Raportul a fost distribuit pe diverse platforme de socializare, dar și prin poșta electronică la peste 400 de beneficiari.

Proiectul „Reformarea legislației cu privire la reflectarea alegerilor de mass-media”

Finanțare: Ambasada Olandei în cadrul Programului MATRA

Perioada de implementare: septembrie 2011 – octombrie 2012

Prin acest proiect, CJI și-a propus să contribuie la reformarea sistemului electoral din Republica Moldova, prin crearea unui cadru normativ mai clar, care să reglementeze comportamentul mass-media în campaniile electorale. În cadrul acestui proiect a fost redactat un studiu în baza căruia au fost elaborate amendamente la Codul electoral. Amendamentele au fost supuse expertizei internaționale și locale și prezentate pentru discuții publice.

Studiul cu privire la reglementarea conduitei mass-media în campaniile electorale

„Reglementarea conduitei mass-media în campania electorală” este primul studiu lansat de DPLM în 2012. Elaborarea studiului a fost determinată de legislația inconsistentă și imperfectă cu privire la conduita mass-media în campaniile electorale. Printre principalele obiective ale studiului au fost:

- evaluarea comportamentului mass-media din Republica Moldova în ultimele campanii electorale, prin prisma cadrului normativ existent;
- analiza bunelor practici ale statelor Uniunii Europene și a oportunităților de preluare și aplicare a acestora în Republica Moldova;
- evaluarea bunelor practici și a practicilor negative (insucceselor) demonstrate de organizațiile mass-media pe parcursul campaniilor electorale din ultimii ani;
- elaborarea concluziilor și recomandărilor de modificare a legislației electorale.

Studiul a fost elaborat de experții locali Ion Bunduchi, director al Asociației Presei Electronice (APEL), și Eugeniu Rîbca, expert

în domeniul legislației mass-media. La elaborarea studiului a mai participat și un expert internațional de la Articolul XIX din Marea Britanie.

Tot în cadrul acestui proiect DPLM a organizat trei evenimente publice și o întâlnire în cerc restrâns cu Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media în cadrul cărora au fost discutate amendamentele propuse de CJI la Codul electoral privind comportamentul mijloacelor de informare în masă în timpul campaniei electorale.

La 5 aprilie, CJI a organizat o primă masă rotundă cu genericul „Modificarea codului electoral din perspectiva reglementării mass-media în campania electorală”. În cadrul acestui eveniment, a fost prezentat studiul „Reglementarea conduitei mass-media în campania electorală”. La eveniment au fost prezenți reprezentanți ai Comisiei parlamentare de profil, ai Comisiei Electorale Centrale, ai ONG-urilor de media și ai instituțiilor mass-media, precum și ai organizațiilor internaționale. Cel de-al doilea eveniment public cu aceeași tematică a fost organizat pe 10 mai. La eveniment au fost prezentate expertizele proiectului de modificare a codului electoral efectuate de experții naționali Pavel Postică, jurist, „Promo-Lex”, Janeta Hanganu, avocată, și experta internațională Galina Arapova, consultantă, Consiliul Europei. De asemenea, a fost prezentată o nouă variantă a documentului, după încorporarea recomandărilor experților. Varianta finală a proiectului de modificare a codului electoral privind comportamentul mass-media în alegeri a fost prezentată și supusă discuțiilor publice la 2 octombrie 2012, în cadrul unui eveniment la care au participat reprezentanți ai instituțiilor mass-media și ai unor organizații neguvernamentale. Proiectul final a fost prezentat comisiei de profil la 8 octombrie 2012.

Proiectul „Îmbunătățirea transparenței proprietății mass-media în Republica Moldova”

Finanțare: *National Endowment for Democracy (NED), USA*

Perioada de implementare: *iulie 2012 – iunie 2013*

Acest proiect vine să contribuie la îmbunătățirea transparenței proprietății mass-media și, respectiv, să asigure pluralismul mass-media și să evite concentrarea presei în mâinile unui număr mic de proprietari. Printre activitățile proiectului se numără: un studiu ce analizează legislația țării noastre în acest domeniu, propuneri de modificare a legislației naționale din domeniu, o campanie de advocacy care să explice de ce este important pentru consumatorii media să cunoască adevărații proprietari ai instituțiilor de presă.

Studiul cu privire la transparența proprietății mass-media

Studiul „Transparența proprietății mass-media în Republica Moldova” a fost elaborat de Doina Costin, expertă în legislația mass-media, și Mamuka Andguladze, expertă în domeniul transparenței, Georgia, cu contribuția jurnalistului Victor Gotișan. Principalele obiective ale studiului au fost:

- evaluarea cadrului legal existent cu privire la proprietatea mass-media;
- analiza bunelor practici ale statelor Uniunii Europene și a oportunităților de preluare/aplicare a acestora în Republica Moldova;
- elaborarea concluziilor și recomandărilor de modificare a legislației în domeniu.

La 20 noiembrie 2012, CJI a lansat studiul în cadrul unui eveniment public, unde au fost puse în discuție și amendamente la Codul Audiovizualului elaborate de experții centrului în vederea îmbunătățirii reglementărilor existente privind transparența proprietății mass-media. La masa rotundă au participat

membrii comisiei parlamentare de profil, ai Consiliului Coordonator al Audiovizualului, reprezentanți ai guvernului, ong-urilor și instituțiilor de media, precum și ai organizațiilor internaționale.

Evenimentul a fost transmis live pe privesc.eu, iar înregistrarea acestuia este disponibilă pe pagina web a CJI la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=763&Itemid=1.

Amendamentele finale privind transparența proprietății mass-media vor fi prezentate în 2013. Tot în 2013 CJI va demara o campanie de advocacy care să explice de ce este important pentru consumatorii media să cunoască adevărații proprietari ai instituțiilor de presă.

Studiul este disponibil pe pagina web a CJI, la rubrica Cercetare și Publicații: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=591&Itemid=133.

Proiectul „Mass-media și sistemul judecătoresc: dezvoltarea capacităților și promovarea responsabilității”

Finanțare: Programul de Consolidare a Instituțiilor Statului de Drept (ROLISP)

Perioada de implementare: septembrie 2012 – martie 2013

Prin intermediul acestui proiect, CJI, în parteneriat cu „The Broadcasting Board of Governors (BBG)” din Statele Unite, a urmărit să contribuie la îmbunătățirea relațiilor dintre mass-media și sistemul judecătoresc, prin dezvoltarea abilităților și promovarea responsabilității acestora.

Conform proiectului, au fost prevăzute două programe de instruire, unul fiind destinat jurnaliștilor, iar cel de-al doilea – responsabililor de relațiile cu publicul din cadrul judecătoriilor.

La 18–20 octombrie, CJI a organizat un program de instruire intitulat „Cele mai bune practici ale jurnalismului în domeniul juridic”, care a întrunit 15 participanți, jurnaliști

din diverse regiuni ale Republicii Moldova. Subiectele principale ale programului de instruire au fost: jurnalismul responsabil, rolul jurnaliștilor în prevenirea și combaterea corupției, transparența guvernamentală și accesul la informație.

Programul de lucru a fost elaborat de experta internațională Inna Dubinsky, responsabilă pentru strategie și dezvoltare în cadrul agenției „The Broadcasting Board of Governors” din SUA, cu contribuția experților locali Alina Radu, Vasile Spinei și Galina Bostan și a avut drept scop consolidarea cunoștințelor participanților în domeniul jurnalismului juridic. Participanții au apreciat programul de instruire drept unul foarte util, menționând că vor aplica în practică recomandările experților ca să contribuie la afirmarea unui jurnalism profesionist, bazat pe drepturi și responsabilități.

Ședințele Clubului de presă din Chișinău

Clubul de presă din Chișinău a fost lansat de CJI și de Comitetul pentru Libertatea Presei (CLP) în toamna anului 1995. În cadrul acestor întâlniri informale jurnaliștii au ocazia de a discuta cu personalități din diverse domenii de activitate pe marginea unor probleme actuale din societate.

În anul 2012, în cadrul proiectului „Fortificarea capacității mass-media de a reflecta subiectele de interes public”, a fost organizată ultima ședință a Clubului de Presă.

La această ședință, desfășurată la Rezina în data de 2 februarie 2012, experții au discutat despre necesitatea organizării unui nou referendum și despre modificarea Constituției, în contextul crizei politice constituționale. La ședință au participat: Nicolae Negru, Pavel Postică (expert Promo-Lex), Vitali Catană (expert în drept constituțional), Tudor Iașenco (redactor-șef al ziarului „Cuvântul”, Rezina).

Precizăm că în perioada mai 2010 – februarie 2012, CJI a organizat zece ședințe ale Clubului de presă, inclusiv cinci la Chișinău și cinci în diferite regiuni ale Moldovei (Tighina, Tiraspol, Comrat, Bălți și Rezina).

Jurnaliști, reprezentanți ai societății civile din aceste regiuni au discutat despre subiecte de actualitate ale anului 2012, precum: acordul privind liberalizarea regimului de vize cu UE, solidarizarea jurnaliștilor din regiunea transnistreană, „Va avea sau nu Republica Moldova președinte?”, criminalitate și corupție printre reprezentanții organelor de drept, criza politică și necesitatea alegerii președintelui.

Clubul anual de presă. Gala premiilor *Zece jurnaliști ai anului*

Finanțare: Free Press Unlimited, Misiunea OSCE în Moldova

Partener general al evenimentului: BC „Moldova-Agroindbank”

Gala anuală de decernare a premiilor *Zece jurnaliști ai anului* (ediția a XVIII-a) s-a desfășurat pe data de 13 decembrie 2011, în incinta Teatrului Național „Mihai Eminescu” din Chișinău.

În acest an, laureații topului „10 jurnaliști ai anului” au fost desemnați pe baza rezultatelor unui concurs de materiale jurnalistice lansat de CJI la 19 septembrie 2012 și a nominalizărilor societății civile. Toate dosarele depuse au fost analizate de senatul CJI, care a desemnat câștigătorii.

Astfel, cei 10 jurnaliști ai anului 2012 sunt:

Galina MUNTEANU, TV 7

Vitalie DOGARU, Publika TV

Olga GROSUL, Kommersant.md

Ion PREAȘCĂ, ziarul „Adevărul Moldova”

Elena ROBU, PRO TV

Victor MOȘNEAG, „Ziarul de Gardă”

Alecu RENIȚĂ, revista „Natura”

Irina MAȚENCO, ziarul „Ekonomiceskoe obozrenie Logos-Press”

Tudor IAȘCENCO, ziarul „Cuvântul”

Natalia PORUBIN, jurnalistă de investigație

În cadrul Galei, de asemenea, au fost acordate următoarele patru premii speciale:

Premiul de excelență: pentru longevitate jurnalistică – scriitorului și publicistului Ion Druță

Speranța anului: Ala Ceapai, radio Europa Liberă

Debutul anului: stiripozitive.eu

Premiu pentru dezvoltări documentare: Igor Cașu și Mihai Tașcă, rubrica „Arhivele comunismului”.

Centrul de resurse

Biblioteca și laboratorul internet

În cadrul Centrului de resurse al CJI a fost făcută abonarea la principalele publicații periodice din Republica Moldova (peste 50 la număr), de expresie română și rusă.

Coordonatorul Centrului de resurse a actualizat în permanență pagina web a CJI, a expediat abonaților, pe cale electronică și prin intermediul poștei, publicațiile CJI. De asemenea, a consultat vizitatorii bibliotecii CJI privitor la resursele disponibile (cărți, manuale, reviste), precum și la utilizarea internetului.

Priorități pentru anul 2013

În 2013, CJI va continua:

Să desfășoare:

- activități de instruire de scurtă durată pentru mass-media, conferințe, dezbateri, programe de consultanță etc.;
- campanii de advocacy;
- programul postuniversitar Școala de Studii Avansate în Jurnalism;
- campania „Zilele Libertății Presei”;
- gala de decernare a premiilor „10 jurnaliști ai anului”;
- stagii în cadrul redacțiilor mass-media naționale și regionale.

Să editeze

- revista „Mass-media în Moldova” (în limbile română, rusă și engleză);
- buletinul legislativ media (în limbile română și rusă);
- raportul anual privind libertatea de exprimare în Republica Moldova (în limbile română, rusă și engleză);
- publicația electronică „Moldova Media News”

Să monitorizeze

- legislația și evoluțiile din domeniul legislației cu privire la libertatea de exprimare și informare și să participe la elaborarea propunerilor de perfecționare a legislației existente;
- cazurile de violare a libertății de exprimare și de informare.

Să ofere

- acces (gratuit) la Centrul de resurse (biblioteca CJI și laboratorul internet);
- asistență juridică gratuită (inclusiv reprezentarea în instanță) în probleme ce țin de legislația mass-media, libertatea de exprimare și drepturile jurnaliștilor.

Afilieri internaționale

Din februarie 2000, CJI este membru al Rețelei de profesionalizare a mass-media din Europa de Sud-Est (South East European Network for Professionalisation of the Media – SEENPM), din iunie 2001 – membru al International Freedom of Expression Exchange (IFEX).

SEENPM

Centrul pentru Jurnalism Independent este singura organizație din Republica Moldova inclusă în Rețeaua de profesionalizare mass-media din Europa de Sud-Est (SEENPM), care reunește 17 centre și organizații media din 11 state. Înființată în februarie 2000, rețeaua oferă cursuri de pregătire pentru jurnaliști și pentru formatorii media. În 2002-2004, CJI a fost membru al Comitetului coordonator al SEENPM.

IFEX

În iunie 2001, CJI devine membru al International Freedom of Expression Exchange (IFEX), o rețea internațională ce întrunește peste 80 de organizații care au drept obiectiv prioritar monitorizarea situației privind libertatea exprimării. Cel mai cunoscut produs al rețelei este buletinul electronic „Action Alert”, alcătuit pe baza sesizărilor ce vizează încălcarea dreptului la liberă exprimare în zonele reprezentate de organizațiile-membre. Buletinul este difuzat unui număr important de instituții și grupuri interesate din toată lumea. CJI a fost membru al Consiliului IFEX în perioada 2002-2005.

Adunarea fondatorilor CJI:

Angela Sîrbu
Corina Cepoi
Alexandru Cañțîr
Nicolae Negru

Senatul CJI:

Alexandru Cañțîr, IMEDIA
Veceaslav Perunov, ziarul „SP” (Bălți)
Ludmila Andronic, președinta Consiliului de presă
Vasile Spinei, Centrul „Acces-Info”
Petru Macovei, Asociația Presei Independente

Echipa CJI

Nadine GOGU	directoare CJI <i>e-mail: ngogu@ijc.md</i>
Liliana VIȚU-EȘANU	directoare de dezvoltare strategică <i>e-mail: lvitu@ijc.md</i>
Corina CEPOI	directoare Școala de Studii Avansate în Jurnalism <i>e-mail: ccepoi@ijc.md</i>
Elena CANDU	coordonatoare, departamentul juridic <i>e-mail: mlu@ijc.md</i>
Cristina BOBÎRCA	coordonatoare de programe <i>e-mail: coordonator@ijc.md</i>
Ina GREJDEANU	coordonatoare de programe <i>e-mail: igrejdeanu@ijc.md</i>
Ludmila BOGHEANU	coordonatoare, Școala de Studii Avansate în Jurnalism <i>e-mail: lbogheanu@scoaladejurnalism.md</i>
Ion MAZUR	redactor cercetător <i>e-mail: monitorizare@ijc.md</i>
Tatiana EȚCO	coordonatoare, departamentul advocacy și producție <i>e-mail: advocacy@ijc.md</i>
Angela MAXIMENCO	contabil-sef <i>e-mail: accountant@ijc.md</i>
Tamara CAMERZAN	contabil <i>e-mail: accountant@scoaladejurnalism.md</i>
Valentina MAIOR	producătoare, departamentul advocacy și producție <i>e-mail: producător @ijc.md</i>
Emil STOIANOV	coordonator resurse tehnice, <i>e-mail: dbase@ijc.md</i>
Boris ȘOSEV	administrator, șofer
Marion ROUSSEY	voluntari
Tim SCHOOT VITERKAMP	
Jenifer AUSTRY	
GuilleRmo PEDROSA	
Ruth SIMISTER	

Raport financiar

Proiecte	Sold din 2011	Primit	Cheltuit	Sold	Finanțare
	\$	\$	\$	\$	
Departamentul legislație și politici media	4968	6235	6460	4743	MLDI
Fortificarea cadrului legislativ în domeniul mass-media în Republica Moldova	2923	29577	22210	10290	Organizația Civil Rights Defenders
Reformarea legislației cu privire la reflectarea alegerilor de mass-media	24883		33104	-8221	MATRA
Îmbunătățirea transparenței proprietății mass-media în Republica Moldova		9989	10987	-998	National Endowment for Democracy
Mass-media și sistemul judecătoresc: dezvoltarea capacităților și promovarea responsabilității		8765	8765		BBG/ Checchi Company
Dezvoltarea capacităților mass media din Republica Moldova, inclusiv din UTA Găgăuzia		28958	28958		Organizația Civil Rights Defenders
Protectia minorităților pe drumul democratizării	2273	-2273			Centrul European de Jurnalism
Boot Camp pentru tineri jurnaliști	17272	1260	18532		Ambasada Britanică la Chișinău
Reflectarea conflictului în mass-media	20918	1575	22493		Ambasada Britanică la Chișinău
Fortificarea competențelor profesionale ale mass-media transnistrene de a mediatiza subiecte social-economice	2444	12650	15094		Ambasada SUA în Moldova
Consolidarea capacităților de advocacy ale CJI prin producerea de conținut multimedia		44156	15820	28336	Organizația Free Press Unlimited
Schimb de experiență - Go Group și CJI		1337	1337		Organizația Free Press Unlimited
Monitorizarea presei: studii de caz privind 2 evenimente importante ale anului 2012: vizita cancelarului german, A. Merkel, la Chișinău și seceta severă care a afectat sectorul agricol al Moldovei		9935	1882	8053	Fundația Est-Europeană
Școala de studii avansate în jurnalism	4068	9989	14057		National Endowment for Democracy
Școala de studii avansate în jurnalism	-3933	31157	34453	-7229	Press Now/Free Press Unlimited
Școala de studii avansate în jurnalism		18797	10931	7866	Ambasada Finlandei la București
Școala de studii avansate în jurnalism		9414	15451	-6037	Fundația Soros-Moldova

Raport financiar

Indicele de viabilitate al mass-,media	-2228	2228	2153	-2153	IIREX (Consiliul pentru cercetări și schimburi internaționale)
Fortificarea capacității mass-media de a reflecta subiectele de interes public	36553	-1867	34686		Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova în cadrul instrumentului european pentru democrație și drepturile omului.
Reforma climatului investițional în Republica Moldova		45700	45700		Banca Mondiala
Îmbunătățirea capacităților mass-media din Moldova, inclusiv din regiunea transnistreană, prin promovarea participării civice		75795	22793	53002	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
Producerea reportajelor pentru Gala Premiilor ONU în domeniul Drepturilor Omului		1173	1173		Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
Support de urgență pentru echipa de investigație	13000		13000		EC/Zairul de Gardă
Premiu pentru promovarea transparenței		250	250		Fundația Soros-Moldova
Prestare servicii/instruire		858	858		Fundația ERSTE
Sponsorizare, clubul anul de presă	720	3306	4026		Moldova-Agroindbank SA
Sponsorizare, clubul anul de presă		6752	7547	-795	Organizația Free Press Unlimited
Fond de rezervă	49416	540		49956	Fond CJI
Școala de studii avansate în jurnalism, taxe		5335	5335		Servicii scoala
TOTAL	173277	361591	398055	136813	

Director executiv Nadine Gogu

Contabil-șef Angela Maximenco

Raportul privind activele, obligațiunile și soldurile fondurilor Centrului pentru Jurnalism Independent la data de 31 decembrie 2012 și 2011

Raportul privind activele, obligațiunile și soldurile fondurilor Centrului pentru Jurnalism Independent la data de 31 decembrie 2012 și 2011

	2012	USD	2011	USD
	MDL		MDL	
ACTIVE				
Active curente				
Mijloace bănești și echivalentele lor	1684522	139678	1937658	165612
Plăți în avans	50444	4183	256425	21917
	1734966	143861	2194083	187528
<hr/>				
Active pe termen lung				
Active nemateriale	37597	3117	95602	8171
Mijloace fixe la valoarea de bilanț	909435	75409	915678	78263
	947032	78527	1011280	86434
<hr/>				
Total active	2681998	222388	3205363	273963
<hr/>				
OBLIGAȚIUNI ȘI SOLDURI ALE FONDURILOR				
Obligațiuni curente				
Obligațiuni	28625	2374	217848	18619
	28625	2374	217848	18619
<hr/>				

ANEXĂ

Calendarul activităților Centrului pentru Jurnalism Independent ianuarie – decembrie 2012

Ianuarie

❑ **Clubul de Presă din Chișinău.** În cadrul proiectului „Fortificarea capacității mass-media de a reflecta subiectele de interes public”. *Finanțare: Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, în cadrul instrumentului European pentru Democrație și Drepturile Omului.*

❑ **Program de instruire pentru reprezentanții facultăților de Jurnalism.** În cadrul proiectului „Elaborarea curriculumului „Reflectarea conflictului în mass-media”. *Finanțare: Ambasada Marii Britanii la Chișinău.*

❑ **Program de stagii pentru jurnaliștii din regiunea transnistreană.** În cadrul proiectului „Fortificarea competențelor profesionale ale mass-media transnistrene de a mediatiza subiecte social-economice”. *Finanțare: Ambasada SUA în Republica Moldova.*

❑ **Monitorizarea mass-media din Republica Moldova,** inclusiv regiunea transnistreană și UTA Gagauzia. În cadrul proiectului „Fortificarea capacității mass-media de a reflecta subiectele de interes public”. *Finanțare: Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, în cadrul instrumentului European pentru Democrație și Drepturile Omului.*

❑ **Distribuirea revistei „Mass-media în Republica Moldova”,** ediția din decembrie 2011. În cadrul proiectului „Fortificarea capacității mass-media de a reflecta subiectele de interes public”. *Finanțare: Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, în cadrul instrumentului European pentru Democrație și Drepturile Omului.*

Februarie

❑ **Atelier** în cadrul proiectului „Drepturile omului – jurnaliștii pentru un public informat” implementat de Amnesty International Moldova în parteneriat cu CJI. *Finanțare: Fundația Est-Europeană, din resursele acordate de Guvernul Suediei și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA prin intermediul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare*

Internațională (Sida) și Black Sea Trust for Regional Cooperation.

❑ **Program de stagii pentru jurnaliștii din regiunea transnistreană.** În cadrul proiectului „Fortificarea competențelor profesionale ale mass-media transnistrene de a mediatiza subiecte social-economice”. *Finanțare: Ambasada SUA în Republica Moldova.*

❑ **Lansarea raportului anual privind libertatea de exprimare în R. Moldova** (pentru anul 2011, în limbile rusă și engleză). *Finanțare: Civil Rights Defenders (Suedia).*

❑ **Monitorizarea mass-media din Republica Moldova,** inclusiv regiunea transnistreană și UTA Gagauzia. În cadrul proiectului „Fortificarea capacității mass-media de a reflecta subiectele de interes public”. *Finanțare: Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, în cadrul instrumentului European pentru Democrație și Drepturile Omului.*

Martie

❑ **Implementarea programului de mentorat care prevede instruire și consultanță pentru cinci instituții media din UTA Gagauz-Yeri.** În cadrul proiectului “Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în Republica Moldova, inclusiv UTA Gagauz-Yeri”. *Finanțare: „Civil Rights Defenders”(Suedia).*

❑ **Studiul național de audiență a mass-media.** În cadrul proiectului “Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în Republica Moldova, inclusiv UTA Gagauz-Yeri”. *Finanțare: „Civil Rights Defenders”(Suedia).*

❑ **Scrierea materialelor comune.** În cadrul proiectului „Fortificarea capacității mass-media transnistrene de a reflecta subiecte social-economice”. *Finanțare: Ambasada SUA în Republica Moldova.*

❑ **Monitorizarea mass-media din Republica Moldova,** inclusiv regiunea transnistreană și UTA Gagauzia. În cadrul proiectului „Fortificarea capacității mass-media de a

Calendarul activităților Centrului pentru Jurnalism Independent ianuarie – decembrie 2012

reflecta subiectele de interes public”. *Finanțare: Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, în cadrul instrumentului European pentru Democrație și Drepturile Omului.*

❑ **Lansarea campaniei de admitere la Școala de Studii Avansate în Jurnalism, anul de studii 2012-2013.** *Finanțare: National Endowment for Democracy (NED), Ambasada Finlandei la București, și organizația Free Press Unlimited, Olanda. Detalii la: www.scoaladejurnalism.md*

Aprilie

❑ **Implementarea programului de mentorat care prevede instruire și consultanță pentru cinci instituții media din UTA Gagauz-Yeri.** În cadrul proiectului “Perspectivele creării mass-media profesioniste și rentabile în Republica Moldova, inclusiv UTA Gagauz-Yeri”. *Finanțare: „Civil Rights Defenders”(Suedia).*

❑ **Masa rotundă „Modificarea Codului Electoral din perspectiva reglementării mass-media în campania electorală”.** În cadrul proiectului „Reformarea legislației cu privire la reflectarea alegerilor de către mass-media”. *Finanțare: Ambasada Olandei.*

❑ **Lansarea studiului național de audiență a mass-media.** În cadrul proiectului “Perspectivele creării mass-media profesioniste și rentabile în Republica Moldova, inclusiv UTA Gagauz-Yeri”. *Finanțare: „Civil Rights Defenders”(Suedia).*

❑ **Scrierea materialelor comune.** În cadrul proiectului „Fortificarea capacității mass-media transnistrene de a reflecta subiecte social-economice”. *Finanțare: Ambasada SUA în Republica Moldova.*

❑ **Monitorizarea mass-media din Republica Moldova,** inclusiv regiunea transnistreană și UTA Gagauzia. În cadrul proiectului „Fortificarea capacității mass-media de a reflecta subiectele de interes public”. *Finanțare: Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, în cadrul instrumentului European pentru Democrație și Drepturile Omului.*

❑ **Campania de admitere la Școala de Studii Avansate în Jurnalism, anul de studii 2012-2013.** *Finanțare: National Endowment for Democracy (NED), Ambasada Finlandei la București, și organizația Free Press Unlimited, Olanda. Detalii la: www.scoaladejurnalism.md*

Mai

❑ **Implementarea programului de mentorat care prevede instruire și consultanță pentru cinci instituții media din UTA Gagauz-Yeri.** În cadrul proiectului “Perspectivele creării mass-media profesioniste și rentabile în Republica Moldova, inclusiv UTA Gagauz-Yeri”. *Finanțare: „Civil Rights Defenders”(Suedia).*

❑ **“Zilele libertatii presei”**

❑ **Masa rotundă „Modificarea Codului Electoral din perspectiva reglementării mass-media în campania electorală”.** În cadrul proiectului „Reformarea legislației cu privire la reflectarea alegerilor de către mass-media”. *Finanțare: Ambasada Olandei.*

❑ **Scrierea materialelor comune.** În cadrul proiectului „Fortificarea capacității mass-media transnistrene de a reflecta subiecte social-economice”. *Finanțare: Ambasada SUA în Republica Moldova.*

❑ **Campania de admitere la Școala de Studii Avansate în Jurnalism, anul de studii 2012-2013.** *Finanțare: National Endowment for Democracy (NED), Ambasada Finlandei la București, și organizația Free Press Unlimited, Olanda. Detalii la: www.scoaladejurnalism.md*

Iunie

❑ **Conferința de presă.** În cadrul proiectului „Fortificarea capacității mass-media de a reflecta subiecte de interes public”. *Finanțare: Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, în cadrul Instrumentului European pentru Democrație și Drepturile Omului.*

❑ **Distribuirea revistei „Mass-media în**

Calendarul activităților Centrului pentru Jurnalism Independent ianuarie – decembrie 2012

Republica Moldova”, ediția din iunie 2012.

❑ Implementarea programului de mentorat care prevede instruire și consultanță pentru cinci instituții media din UTA Gagauz-Yeri. În cadrul proiectului “Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în Republica Moldova, inclusiv UTA Gagauz-Yeri”. *Finanțare: „Civil Rights Defenders”(Suedia).*

❑ **Program de instruire pentru jurnaliști „Utilizarea cercetărilor de audiență”**

În cadrul proiectului “Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în Republica Moldova, inclusiv UTA Găgăuzia”. *Finanțare: „Civil Rights Defenders”(Suedia).*

❑ Campania de admitere la Școala de Studii Avansate în Jurnalism, anul de studii 2012-2013. *Finanțare: National Endowment for Democracy (NED), Ambasada Finlandei la București, și organizația Free Press Unlimited, Olanda. Detalii la: www.scoaladejurnalism.md*

Iulie

❑ **Program de instruire pentru jurnaliști** “Norme etice generale și practici jurnalistice actuale”. În cadrul proiectului “Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în Republica Moldova, inclusiv UTA Găgăuzia”. *Finanțare: „Civil Rights Defenders”(Suedia).*

❑ **Instruire în domeniul libertății de exprimare** pentru jurnaliștii din Moldova. În cadrul proiectului „Fortificarea cadrului legislativ în domeniul mass-media în Republica Moldova”. *Finanțare: Civil Rights Defenders (Suedia).*

❑ Atelier de lucru „**Mass-media și alegerile: oportunitatea îmbunătățirii legislației electorale**”. În cadrul proiectului „Reformarea legislației cu privire la reflectarea alegerilor de către mass media”. *Finanțare: Ambasada Olandei din Kiev.*

❑ **Program de instruire pe subiecte economice.** În cadrul proiectului Corporației Financiare Internaționale (IFC) ”Reforma Climatului Investițional în Moldova”, realizat de Centrul pentru Jurnalism Independent, în

parteneriat cu Guvernul Suediei.

Septembrie

❑ **Atelier de lucru „Libertatea de exprimare și mass-media în Moldova: aspecte juridice și de procedură”.** În cadrul proiectului „Fortificarea cadrului legislativ în domeniul mass-media în Republica Moldova”. *Finanțare: Civil Rights Defenders (Suedia).*

❑ **Programe de instruire pe teme economice.** În cadrul proiectului Corporației Financiare Internaționale (IFC) ”Reforma Climatului Investițional în Moldova”, realizat de Centrul pentru Jurnalism Independent în perioada iunie– decembrie 2012, la inițiativa Ministerului Economiei în parteneriat cu Guvernul Suediei.

❑ **Lansarea și distribuirea Ghidului de bune practici pentru presa online.** În cadrul proiectului “Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în Republica Moldova, inclusiv UTA Găgăuzia”. *Finanțare: „Civil Rights Defenders”(Suedia).*

❑ **Programe de instruire în blogging.** În cadrul proiectului „Îmbunătățirea capacităților mass-media din Moldova, inclusiv din regiunea nistreană, prin promovarea participării civice”, este implementat de CJI, în parteneriat cu ONG-urile Stels Terra și Centrul Media de la Tiraspol, cu asistența Programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).

❑ **Începutul anului de studii în cadrul Școlii de Studii Avansate în Jurnalism.** *Finanțare: Ambasada Finlandei la București, și organizația Free Press Unlimited, Olanda. Detalii la: www.scoaladejurnalism.md*

Octombrie

❑ **Discuții publice despre propunerile de modificare a Codului Electoral privind comportamentul mass media în alegeri.** În cadrul proiectului „Reformarea legislației cu

Calendarul activităților Centrului pentru Jurnalism Independent ianuarie – decembrie 2012

privire la reflectarea alegerilor de către mass media”. *Finanțare: Ambasada Olandei din Kiev.*

❑ **Program de instruire pentru jurnaliști pe tema „Protecția concurenței”.** În cadrul proiectului „*Reforma Climatului Investițional în Moldova*”, desfășurat de CJI, în perioada iunie– decembrie 2012, la inițiativa Ministerului Economiei în parteneriat cu Guvernul Suediei.

❑ **Program de instruire pentru elevi și profesori din școlile nistrene.** În cadrul proiectului „Îmbunătățirea capacităților mass-media din Moldova, inclusiv din regiunea nistreană, prin promovarea participării civice”. *Finanțare: Programul „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).*

Noiembrie

❑ **Program de instruire pentru jurnaliști pe tema „Sectorul energetic al Republicii Moldova”.** În cadrul proiectului „*Reforma Climatului Investițional în Moldova*”, desfășurat de CJI, în perioada iunie– decembrie 2012, la inițiativa Ministerului Economiei în parteneriat cu Guvernul Suediei.

❑ **Program de instruire pentru elevi și profesori din școlile nistrene.** În cadrul proiectului „Îmbunătățirea capacităților mass-media din Moldova, inclusiv din regiunea nistreană, prin promovarea participării civice”. *Finanțare: Programul „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).*

❑ **Lansarea studiului „Transparența proprietății mass-media în Republica Moldova”.** *Finanțare: National Endowment for Democracy (NED)*

Decembrie

❑ **Clubul anual de presă. Gala de decernare a premiilor „10 jurnaliști ai anului”.** *Finanțare: Organizația Free Press Unlimited și Misiunea OSCE în Moldova. Partener general al evenimentului: BC „Moldova - Agroindbank”.*

❑ **Program de instruire pentru elevi și profesori din școlile nistrene.** În cadrul proiectului „Îmbunătățirea capacităților mass-media din Moldova, inclusiv din regiunea nistreană, prin promovarea participării civice”. *Finanțare: Programul „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).*

❑ **Conferință de lansare a 2 studii de caz.** În cadrul proiectului “Monitorizarea presei: studii de caz privind două evenimente importante ale anului 2012: vizita cancelarului german, Angela Merkel, în Republica Moldova și seceta severă care a afectat sectorul agricol al Moldovei”. *Finanțare: Fundația Est-Europeană, din resursele acordate de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin intermediul Fundației Eurasia.*